

Jaarverslag 2023
Streekmuseum Krimpenerwaard

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. Resultaten 2023	4
3. Tentoonstellingen	6
4. Activiteiten	10
5. Marketing en Communicatie	14
6. Educatie	15
7. Collectie	18
8. Samenwerkingsprojecten	20
9. Organisatie	21
10. Personeel	21
11. Vrijwilligers	21
12. Huisvesting	22
13. Samenvatting en toekomst	23

1. Voorwoord

Het bestuur van het Streekmuseum Krimpenerwaard biedt hierbij het jaarverslag 2023 aan.

Eindelijk weer een jaar zonder coronabeperkingen. Dit jaarverslag staat dan ook vol terugblikken op vele activiteiten die in 2023 zijn georganiseerd. Met dit jaarverslag, dat uitgebreider is dan in de voorgaande jaren, beogen we tevens te voldoen aan de hogere eisen die vanuit de subsidieverstrekkingen gesteld worden aan de jaarlijkse verantwoording.

We kijken met een positief gevoel terug op 2023. Het aantal bezoekers stijgt, het aantal vrijwilligers blijft redelijk op peil en in financieel opzicht is er – afgezien van de incidentele terugbetaling van een deel van de subsidie – sprake van een voldoende resultaat.

Toch laat het jaarverslag ook zien dat het museum hard moet werken om deze resultaten te bereiken en lijkt het plafond bereikt te zijn, zowel in financieel opzicht als voor het personeel en de vrijwilligers. Dit zeggen we met de wetenschap dat we ook in 2024 forse uitdagingen hebben met het afstoten van een deel van de collectie en het zoeken naar een oplossing voor het depot.

Wat overheerst is de trots op wat het museum in 2023 heeft neergezet en het vertrouwen dat alle betrokkenen zich zullen inzetten om ook van 2024 weer een mooi jaar te maken!

Arnold de Leeuw, voorzitter

2. Resultaten 2023

In 2023 heeft het Streekmuseum Krimpenerwaard 8.684 bezoekers verwelkomd. Dit is een stijging van 42% ten opzichte van 2022, toen er 6.133 bezoekers werden geteld. Voor de coronacrisis schommelde het bezoekersaantal tussen de 7.000 en 8.000.

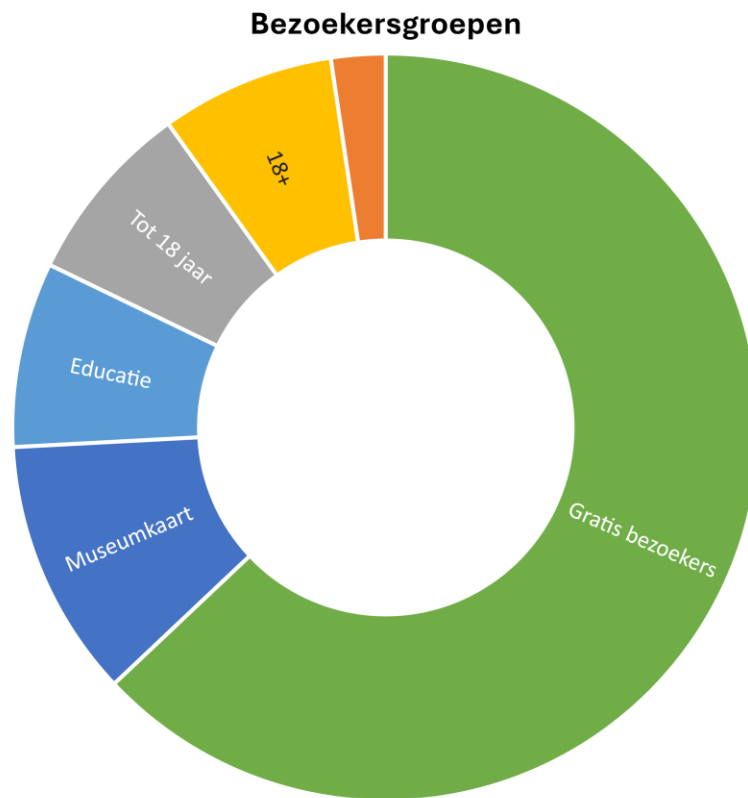
In 2023 hanteerde het museum vaste openingstijden van dinsdag t/m zaterdag van 14.00 t/m 17.00 uur, in totaal 15 uur per week. Op meerdere momenten in het jaar waren er daarnaast verruimde openingstijden toegepast vanwege evenementen en er werden op afspraak groepen en schoolklassen ontvangen buiten openingstijden. Het doel van minimaal 5.000 bezoekers is in 2023 ruimschoots behaald.

	2021		2022		2023	
Periode	Maand	t/m	Maand	t/m	Maand	t/m
1 januari	0	0	4	4	214	214
2 februari	0	0	100	104	345	559
3 maart	0	0	181	285	388	947
4 april	0	0	534	819	642	1589
5 mei	0	0	631	1450	3413	5002
6 juni	77	77	581	2031	198	5200
7 juli	458	535	1098	3129	547	5747
8 augustus	871	1406	785	3914	510	6257
9 september	1685	3091	1222	5136	1221	7478
10 oktober	329	3420	679	5815	183	7661
11 november	153	3573	148	5963	927	8588
12 december	33	3606	170	6133	96	8684
Totaal:	3606		6133		8684	

Met de gemeente Krimpen aan den IJssel is afgesproken dat de financiële draagkracht van personen geen barrière mag vormen om een bezoek te brengen aan het museum, is er gratis entree t/m 17 jaar en krijgen deelnemers van de Rotterdampas gratis toegang. Tijdens grote evenementen zoals de Oogst- en Streekmarkt, KinderMuziekFestival en de Open Monumentendag is het museum ook gratis te bezoeken. Op deze manier is het voor iedereen mogelijk het museum te bezoeken, ongeacht financiële draagkracht.

Met ingang van 1 januari 2023 hebben wij ons kassasysteem beter ingericht om onderscheid te kunnen maken tussen de verschillende bezoekersgroepen. Wij delen bezoekers op in de volgende categorieën: Museumkaart, Rotterdampas, Tot 18 jaar, 18+, educatie (leerlingen die met school komen), en gratis bezoekers (donateurs, bezoekers van evenementen).

Uit de analyse blijkt dat 70% van de museumbezoekers geen entree betaalt voor hun bezoek, een groot deel hiervan is bezoek aan evenementen zoals markten. Ook is het museum voor mensen tot 18 jaar het hele jaar door gratis te bezoeken. Hoewel de bezoekersaantallen dus stijgen, levert dat geen extra inkomsten op voor het museum. Dit volgt de trend onderzocht door De Nederlandsche Bank dat steeds meer mensen financiële krapte ervaren en daardoor zoeken naar gratis uitjes. Voor bezoekers in de categorieën Museumkaart, Rotterdampas en educatie ontvangt het museum een vergoeding. Er zijn geen afspraken gemaakt met de gemeente over het gewenste aandeel betalende bezoekers.

De bevinding dat er veel gratis bezoekers komen is gunstig voor de toegankelijkheid van het museum, maar er liggen kansen voor het werven van inkomsten door kaartverkoop. In 2023 heeft het museum al geprobeerd om betaalde lezingen aan te bieden, maar dat was niet geslaagd. Bij de eerste lezing waren er 12 aanwezigen waarvan slechts 3 betaald (gratis voor donateurs en vrijwilligers), de tweede lezing moest worden afgezegd vanwege te weinig belangstelling. Het Streekmuseum Krimpenerwaard ziet de potentie, maar heeft geen personele capaciteit beschikbaar om zich actief op dit nieuwe vlak te ontwikkelen.

3. Tentoonstellingen

In 2023 waren er drie tentoonstellingen te zien bij het Streekmuseum Krimpenerwaard: “Herken je me nog?; verloren landschappen bewaard op doek”, “Crimpenre Waard; in de greep van het water” en “Verenigd in Muziek; 125 jaar Concordia”. In originele jaarplanning voor 2023 werd ook gesproken over een tentoonstelling met de eigen collectie in het kader van het 70-jarig bestaan van het museum. In plaats daarvan is gekozen voor een lokale samenwerking met Muziekvereniging Concordia.

3.1. Herken je me nog?

Deze tentoonstelling werd georganiseerd in samenwerking met twee hedendaagse kunstenaars Paul Wieggers en Edith Janzen en was te bezoeken van 6 oktober 2022 tot en met 14 januari 2023. De tentoonstelling werd georganiseerd in het kader van de Maand van de Geschiedenis, met het thema ‘Wat een ramp!’.

“Het Nederlandse landschap is erg veranderd in de afgelopen 100 jaar en verandert nog continu. Niet alleen de natuur, maar ook kenmerkende oude gebouwen hebben plaats gemaakt voor industrie en woningbouw. Is het landschap van toen nog te herkennen, vandaag de dag?”

In de 20e eeuw werd het landschap van Krimpen aan den IJssel en omstreken vastgelegd door verschillende kunstenaars, zoals Gerrit van Bruggen, Andreas Schotel en vele anderen. Zij beperkten zich niet alleen tot polders en boerderijen, maar brachten ook de industrie, dijken en dorpsgezichten in beeld. Veel van deze taferelen zijn inmiddels verdwenen, mede door de sterke groei van de regio en de industrie na de Tweede Wereldoorlog. Binnen de collectie van het Streekmuseum Krimpenerwaard zijn er toch een aantal bewaard gebleven in de vorm van schilderijen, die nog blijf geven van het landschap van vroeger.

“Ondanks dat er veel uit het ‘oud-Hollandse’ landschap is verdwenen, laten hedendaagse kunstenaars zoals Paul Wieggers en Edith Janzen zien dat er nog hoop is. Met zijn realistische en romantische schilderijen toont Wieggers dat de magie van de landschappen van vroeger nog steeds in Nederland te vinden is. Janzen toont met haar beeldhouwwerken de weerbaarheid, maar ook de fragiliteit van Nederlandse weidevogels. Ze zijn er nog, maar hebben het steeds moeilijker door alle veranderingen in het landschap.”

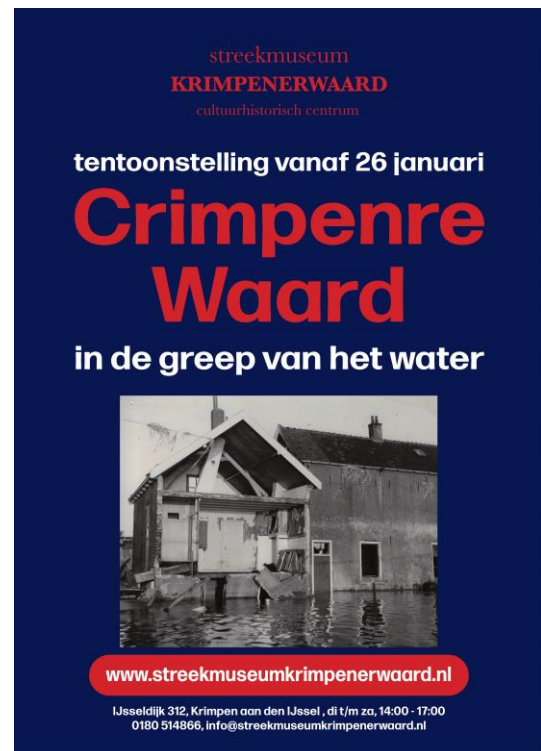
3.2. Crimpenre Waard; in de greep van het water

Deze tentoonstelling werd georganiseerd in samenwerking met het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en was te bezoeken van 26 januari 2023 tot en met 16 september 2023. De tentoonstelling werd georganiseerd in het kader van het herdenkingsjaar 70 jaar na de Watersnoodramp van 1953, met bijzondere bruiklenen van het Hoogheemraadschap.

Zonder een rivier over te steken, kom je de Krimpenerwaard niet in of uit. Zolang als de streek bestaat speelt water een enorme rol in het leven. De moeizame relatie met het water komt keer op keer terug in de geschiedenis, laat deze tentoonstelling zien aan de hand van bijzondere foto's, voorwerpen en bruiklenen die al lang het daglicht niet hebben gezien.

Na de Sint-Elisabethsvloed werd in 1430 het 'Hooge Heemraadschap van de Crimpenre Waard' opgericht, met als doel dat mens en water samen kunnen leven zonder gevaren zoals overstromingen en dijkdoorbraken. Door de eeuwen heen werd Nederland steeds beter in het leven met water en zo ook in de Krimpenerwaard. Molens en gemalen zorgden ervoor dat het water in de polder op de goede hoogte bleef, zodat mensen konden wonen op plekken die anders onder water zouden staan.

De mens is water echter nooit helemaal de baas geworden; in de 20e eeuw werd de streek getroffen door meerdere overstromingen. In 2023 is het 70 jaar geleden dat de watersnoodramp Nederland trof. Kort daarna begon de bouw van het eerste deltawerk in de Hollandse IJssel, waar de Algerabrug doorheen loopt, om juist dit laaggelegen gebied te beschermen. In 2023 bestaat ook het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard 750 jaar, en tot op de dag van vandaag wordt er in heel Nederland gewerkt zodat we in de toekomst ook veilig met het water kunnen leven.

3.3. Verenigd in Muziek; 125 jaar Concordia

Deze tentoonstelling werd georganiseerd in samenwerking met Muziekvereniging Concordia uit Krimpen aan den IJssel en was te bezoeken van 28 september 2023 tot en met 3 februari 2024. De tentoonstelling werd georganiseerd in het kader van het 125-jarig bestaan van Concordia.

Muziek heeft altijd de kracht gehad om mensen samen te brengen, harten te verwarmen en verhalen te vertellen. In Krimpen aan den IJssel, een stad die doordrenkt is van muzikale tradities, viert Muziekvereniging Concordia dit jaar een mijlpaal van onschatbare waarde: hun 125-jarig bestaan. Als eerbetoon aan deze indrukwekkende geschiedenis, nodigen we

iedereen uit om deel te nemen aan onze tentoonstelling “Verenigd in Muziek; 125 jaar Concordia.”

125 jaar geleden werd Muziekvereniging Concordia opgericht, en sindsdien heeft deze vereniging een blijvende impact gehad op de gemeenschap van Krimpen aan den IJssel. De geschiedenis van Concordia weerspiegelt de diepgewortelde liefde voor muziek in onze stad en laat zien hoe muziek mensen samenbrengt, generatie na generatie. In 2021 werden fanfareorkesten in Nederland erkend als ‘immaterieel erfgoed’. Dit is een erkenning van het belang van fanfaremuziek in onze culturele geschiedenis en een eerbetoon aan de sociale rol die fanfareorkesten spelen in hun gemeenschappen. “Verenigd in Muziek; 125 jaar Concordia” laat de magie van fanfaremuziek zien en onderstreept het unieke karakter van Concordia binnen dit muzikale erfgoed.

Onze tentoonstelling biedt bezoekers een boeiende kijk op de geschiedenis van Muziekvereniging Concordia en de fanfaremuziektraditie. We delen kostbare objecten, historische foto's en zeldzame memorabilia die een uniek inzicht geven in onze 125-jarige reis. Van oprichting tot moderne hoogtepunten, “Verenigd in Muziek; 125 jaar Concordia” neemt je mee op een reis door de tijd.

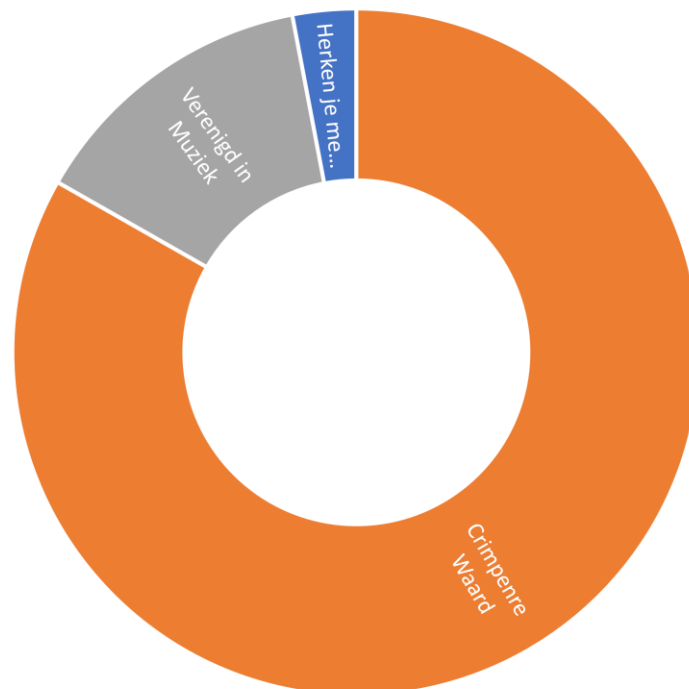

3.4. Analyse

Uit de bezoekersanalyse blijkt dat verreweg de meeste betalende bezoekers kwamen tijdens de looptijd van de tentoonstelling “Crimpenre Waard; in de greep van het water”. Dit is logisch, aangezien deze tentoonstelling te zien was van eind januari tot halverwege september en dus ons hoogseizoen bevat, de maanden juli en augustus.

Het kleinste segment betreft “Herken je me nog?”, deze was in 2023 in januari nog te bezichtigen. De tentoonstelling “Verenigd in Muziek” i.s.m. Muziekvereniging Concordia startte eind september en wist in ruim drie maanden tijd nog een aardig segment aan bezoekers te trekken.

Aandeel betalende bezoekers per tentoonstelling

Het is onduidelijk in hoeverre het hoogseizoen een rol speelt, maar tijdens het hoogseizoen kan er geen nieuwe tentoonstelling worden gemaakt om verschillende redenen: ten eerste is het onaanvaardbaar om een grote ruimte in het museum gedurende twee weken in de drukste periode ontoegankelijk te maken; ten tweede zijn er niet voldoende vrijwilligers beschikbaar om te helpen met de voorbereidingen, af- en opbouw vanwege hun vakantie of inzet bij andere activiteiten.

Het programmeren van een extra tentoonstelling op jaarbasis zou te veel ten koste gaan van de kwaliteit van de tentoonstellingen vanwege de reeds hoge werkdruk onder personeel en vrijwilligers. Daarnaast blijft het onvoorspelbaar wat men beweegt het museum te bezoeken. De tentoonstelling ‘Crimpenre Waard’ kreeg plots veel aandacht vanwege het herdenkingsjaar 70 jaar Watersnoodramp, echter werd dit pas duidelijk in januari 2023. Daar kan niet op worden geanticipeerd tijdens de voorbereiding van een tentoonstelling, die vele maanden van tevoren begint.

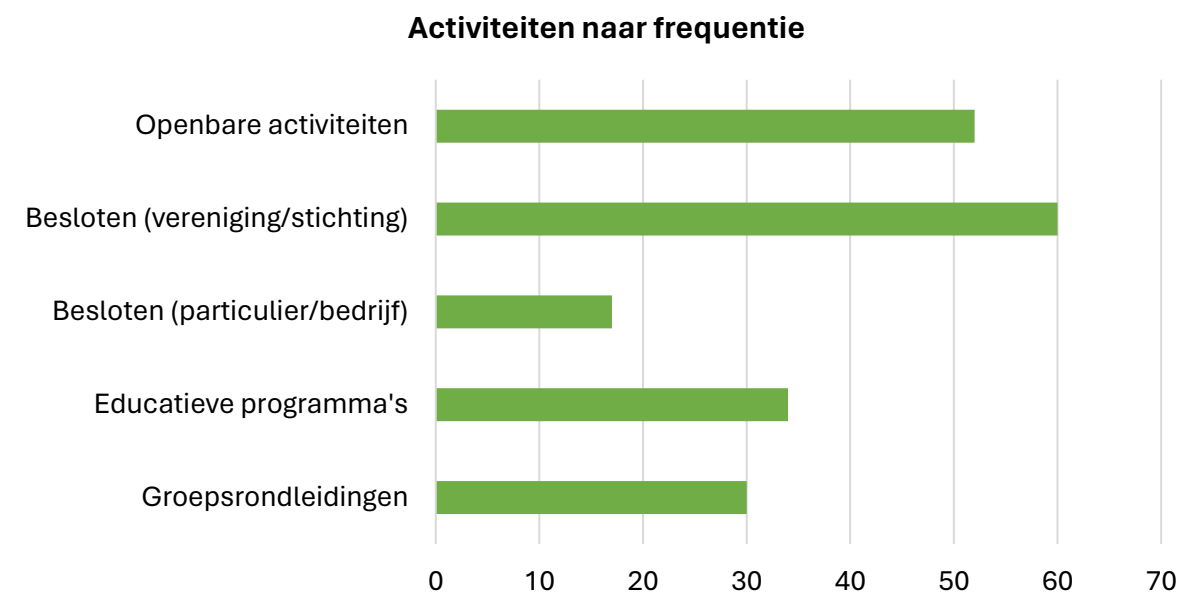
Foto: Wethouder Kirsten Jaarsma tijdens Open Monumentendag

4. Activiteiten

Bij het Streekmuseum Krimpenerwaard is het mogelijk om onderscheid te maken tussen 5 soorten activiteiten:

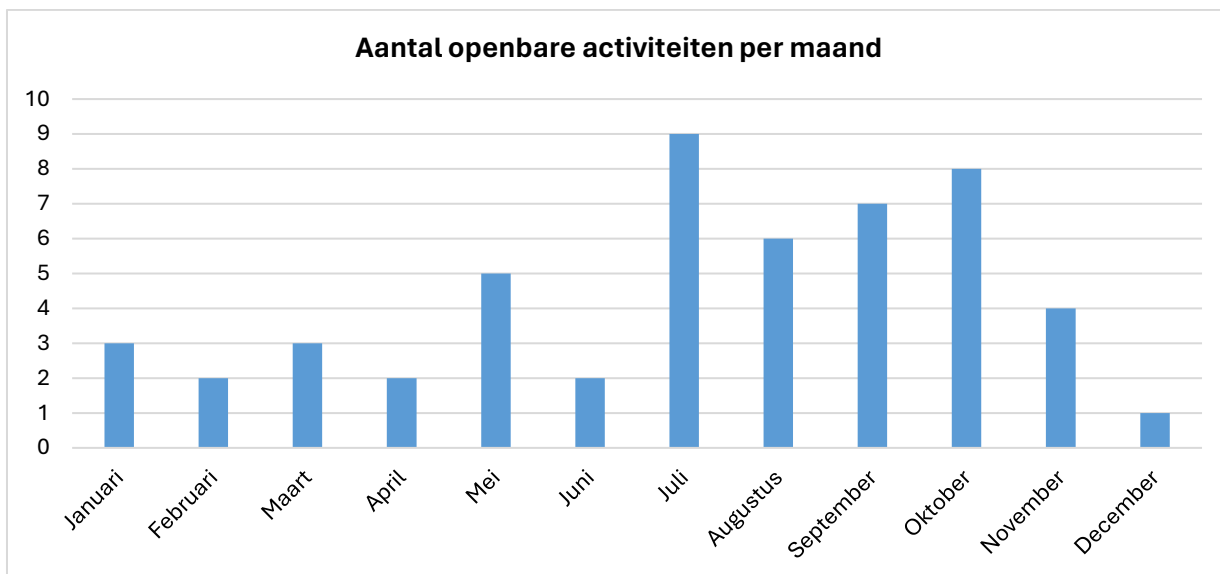
1. Openbare activiteiten waarvan het museum hoofd- of medeorganisator is;
2. Besloten bijeenkomsten georganiseerd door lokale verenigingen en stichtingen;
3. Besloten bijeenkomsten voor particulieren en bedrijven;
4. Educatieve programma's voor schoolklassen;
5. Groepsrondleidingen

In 2023 vonden er in totaal 195 activiteiten plaats bij het Streekmuseum Krimpenerwaard. Dit komt neer op gemiddeld bijna 4 activiteiten per week, een groot aantal voor een kleine organisatie!

4.1. Openbare activiteiten

Van het totaal aantal activiteiten ging het 52 keer (27%) om een openbare activiteit waarvan het Streekmuseum Krimpenerwaard hoofd- of medeorganisator was. Het precieze aantal activiteiten wordt pas sinds 2023 gemeten naar aanleiding van nieuwe meetbare afspraken met de gemeente Krimpen aan den IJssel, dus er is nog geen vergelijking mogelijk met voorgaande jaren.

De meeste activiteiten werden georganiseerd van juli tot en met oktober. Met name in de zomervakantie trekt het Streekmuseum Krimpenerwaard stevast veel bezoekers. De voorbereidingstijd voor de activiteiten in de zomervakantie maakt dat er in juni in verhouding weinig activiteiten worden georganiseerd omdat de werkdruk dit niet toelaat. Ervaring leert dat december juist een rustige maand is; activiteiten werden vaak afgezegd wegens te weinig aanmeldingen of leveren te weinig bezoekers op.

Het twee grootste evenementen van het jaar waren de Oogst- en Streekmarkt in mei en Open Monumentendag in september. Die laatste coördineert het Streekmuseum Krimpenerwaard in opdracht van de gemeente Krimpen aan den IJssel. Het museum organiseerde 4 lezingen waarvan één met Moluks thema.

Andere openbare activiteiten waren: Café van Toen en Nu (11x), natuurworkshops (6x), zomerfeest (6x), Zomerwoensdag (3x), activiteiten met Concordia (3x), overige workshops (3x), knutselworkshops (3x), Verkoopdag (2x), jubileumactiviteiten (2x), opening nieuwe tentoonstelling (2x), en het KinderMuziekFestival, NLDoet, 2e Paasdag, Sinterklaas, en Tour de Tapas (allen 1x).

4.2. Besloten bijeenkomsten georganiseerd door lokale verenigingen en stichtingen

Het Streekmuseum Krimpenerwaard is een drukke organisatie, maar gebruikt zijn ruimtes niet alle dagen en avonden. Om te voorzien in de vraag naar ruimte voor verenigingen en stichtingen stelt het museum de Tuinzaal beschikbaar tegen een onkostenvergoeding op de momenten dat het museum de ruimte zelf niet nodig heeft.

In 2023 is hier veelvuldig gebruik van gemaakt met als resultaat dat er 60 besloten bijeenkomsten zijn georganiseerd. In de meeste gevallen ging het om terugkerende bijeenkomsten met een vaste frequentie, variërend van een aantal keer per jaar tot meerdere keren per maand. Het Streekmuseum Krimpenerwaard biedt hiermee een structurele thuisbasis aan de volgende partijen: Historische Kring Krimpen aan den IJssel, Fotogroep Krimpen, Bee's Quiltgroep, Huismuziek Krimpenerwaard, en Ondersteuningscentrum de IJssel. Dat deze categorie de meeste activiteiten oplevert (31%) is logisch verklaarbaar door het volgende: de (in veel gevallen) terugkerende bijeenkomsten worden georganiseerd door de externe partij zelf waardoor ze het museum weinig belasten.

4.3. Besloten bijeenkomsten voor particulieren en bedrijven

Voor particulieren en bedrijven biedt het museum de mogelijkheid voor het organiseren van feestelijke aangelegenheden. Dit vond 14 keer plaats. Daarnaast opende het museum de deuren voor 3 huwelijksvoltrekkingen als officiële trouwlocatie van de gemeente Krimpen aan den IJssel.

Hoewel dit de kleinste categorie activiteiten is (9%) levert het in verhouding de meeste inkomsten op voor het museum dankzij afspraken over catering en zaalhuur. Echter is het ook een zeer arbeidsintensieve en belastende categorie die veel maatwerk vereist. Particulieren en bedrijven die hiervan gebruik maken hebben diverse eisen en verwachtingen die per keer verschillen.

In 2023 werden deze activiteiten gecoördineerd door een vrijwilliger. Dit brengt als risico dat inkomsten weg kunnen vallen als deze vrijwilliger stopt met de werkzaamheden. Deze werkzaamheden kunnen niet worden ondergebracht bij het personeel, omdat de werkdruk daar al hoog is. In het verleden was hier wél een extra personeelslid voor, maar die functie moest worden opgeheven als gevolg van gemeentelijke bezuinigingen op de jaarlijkse subsidie. Als wij deze potentiële inkomstenbron weer verder aan willen boren, moet worden onderzocht of het rendabel is om daar wederom iemand voor in te huren, wellicht op zzp-basis.

4.4. Educatieve programma's voor schoolklassen

Het aantal uitgevoerde educatieve programma's voor schoolklassen steeg in 2023 naar 34, ten opzichte van 22 in 2022. Een belangrijke reden hiervoor is het volledig opheffen van alle coronabeperkingen. In totaal bedroeg deze categorie 17% van alle activiteiten. Hoofdstuk 6 van dit jaarverslag gaat inhoudelijk in op de educatieve programma's.

4.5. Groepsrondleidingen

Groepsrondleidingen vinden plaats aan de hand van ontvangen aanvragen. Het begrip 'aanvrager' is breed en omvat zowel individuele (particuliere) aanvragers die het museum met familie of vrienden willen bezoeken, als grotere partijen zoals gemeentes of verzorgingstehuizen. Het is vraag gestuurd aanbod, dat wil zeggen dat het Streekmuseum Krimpenerwaard er weinig invloed op kan uitoefenen naast de reguliere marketinginspanningen. In overleg met de aanvrager worden er vervolgens afspraken gemaakt onder voorbehoud van beschikbaarheid van de vrijwilligers die de rondleidingen verzorgen.

In 2023 werden er op afspraak 30 groepsrondleidingen gereserveerd, waarvan een deel buiten openingstijden. Dit is een daling van 4 rondleidingen ten opzichte van 2022, waarmee het aantal redelijk stabiel is. Daarnaast vonden er 2 rondleidingen plaats voor nieuwkomers, inwoners die net hun participatietraject hadden afgerond.

Dat brengt het totaal aantal rondleidingen voor 2023 op 66 (incl. educatieve programma's), een lichte stijging ten opzichte van 2022. Toen vonden er in totaal 60 rondleidingen plaats. Hiermee is het doel van 100 groepsrondleidingen (incl. educatieve programma's) niet gehaald. Het initiatief voor deze aanvragen moet altijd komen vanuit de aanvrager, maar het museum kan in de toekomst proberen de bekendheid van dit aanbod te vergroten.

Een van de belemmeringen voor groepsbezoeken aan het museum is de slechte rolstoeltoegankelijkheid. Groepen ouderen die afhankelijk zijn van een rollator of rolstoel, kunnen niet met meerdere tegelijk de verdieping van het museum bezoeken. De traplift kan door slechts één persoon tegelijkertijd gebruikt worden en voorziet niet in de behoefte. Het Streekmuseum Krimpenerwaard wil graag toegankelijk zijn voor deze doelgroep, maar krijgt regelmatig te horen dat de beperkte toegankelijkheid een belangrijke reden is om af te zien van een groepsbezoek. Indien het museum volledig toegankelijk zou zijn voor ouderen, is de verwachting dat het aantal groepsbezoeken aanzienlijk zou toenemen. Hiervoor moet een business case worden gemaakt.

5. Marketing en Communicatie

Om zichtbaarheid te vergroten gebruikt het museum verschillende communicatiekanalen. Het museum heeft een permanente folder die via de Stichting Promotie Krimpenervaard wordt verspreid. Deze folder ligt permanent op een groot aantal locaties in de Krimpenervaard, zoals vakantieaccommodaties.

Dat bezoekers tevreden zijn over het museum, mag blijken uit het gemiddelde cijfer van 4,4/5 dat het museum krijgt op Google!

Het museum heeft actieve sociale media en heeft in 2023 gemiddeld 2 keer per week gepost op Facebook en Instagram. In 2023 is het aantal Instagram volgers gestegen van 700 naar boven de 1.000, groei van 43%. Op Facebook wordt het pas bijgehouden sinds juni 2023 dus zijn er geen groeicijfers ten opzichte van 2022. 2023 eindigden wij met ruim 1.400 Facebook volgers. Het totale Facebook bereik in 2023 was 30.654 personen, een lichte daling ten opzichte van 2022 toen er 33.809 personen werden bereikt. Het verschil is te verklaren door het feit dat wij in 2022 een paar keer gebruik hebben gemaakt van Facebook advertenties. Echter was het verschil niet groot genoeg om hierin te blijven investeren.

Voor tentoonstellingen worden speciale posters en flyers ontworpen die worden verspreid in openbare gebouwen in Krimpen a/d IJssel en de Krimpenervaard door personeel en vrijwilligers. In het geval van een nieuwe tentoonstelling wordt er tevens een advertentie geplaatst in Het Kontakt Krimpenervaard.

Bij alle activiteiten van het Streekmuseum worden persberichten gestuurd naar lokale en regionale kranten, omroepen en andere media zoals Lokale Omroep Krimpen, RTV Krimpenervaard, AD Rotterdam, Rijnmond, Stichting Promotie Krimpenervaard, Kontakt Krimpenervaard, Kontakt IJssel en Lek, Krimpen Vandaag, Ondernemerskring Krimpen en Gemeente Krimpen a/d IJssel. Het museum kan helaas weinig beïnvloeden of het daadwerkelijk wordt geplaatst, tenzij wij ervoor betalen.

Alle activiteiten worden geplaatst op www.uitagendakrimpen.nl en gemeld via communicatie@krimpenaandenijssel.nl ter publicatie op het digibord.

Het Streekmuseum Krimpenervaard stuurt maandelijks een digitale nieuwsbrief met een vooruitblik op activiteiten voor de komende periode. Eind 2023 ontvingen ruim 600 mensen de maandelijkse nieuwsbrief. Vanwege privacy redenen kan het museum niet zomaar mensen aan deze lijst toevoegen, ontvangers moeten zichzelf inschrijven en dit bevestigen.

6. Educatie

Het Streekmuseum Krimpenerwaard biedt educatieve programma's voor verschillende leeftijden, van de kleuterklas tot de eerste klassen van het voortgezet onderwijs. In 2023 volgden 34 schoolklassen een educatieve les in het museum, in totaal 695 leerlingen. Voor de educatieve programma's wordt er nauw samengewerkt met Synerkri om scholen in Krimpen aan den IJssel te bereiken.

Het museum bood in 2023 zeven educatieve programma's aan voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Het aanbod van het museum is opgenomen in Cultuureducatie Krimpenerwaard en in het scholenaanbod van Synerkri alsmede Cultuureducatie met Kwaliteit. Naast de educatieve programma's heeft het museum ook informatiepakketten ontwikkeld voor spreekbeurten en werkstukken. Deze zijn beschikbaar gesteld via de website van het museum.

In totaal 15 scholen boekten in 2023 een of meerdere educatieve programma's bij het museum.

Uit Krimpen aan den IJssel:

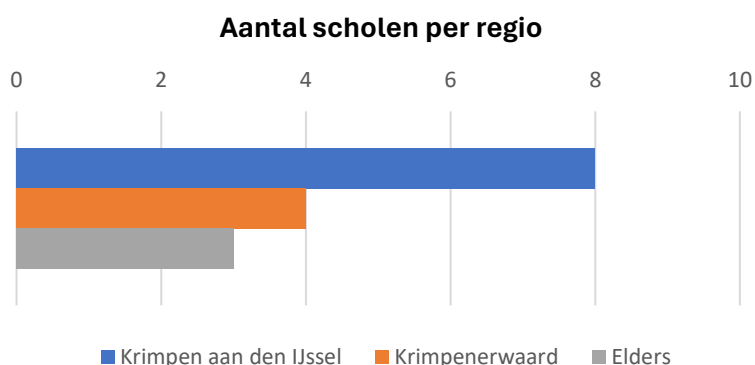
- Het Kompas
- Johannes Calvijn
- De Wegwijzer
- Rudolf Steiner
- Het Mozaïek
- Jacobus Koelman
- Het Octaaf
- Het Kortland

Uit de Krimpenerwaard:

- De Bron (Gouderak)
- De Rank (Schoonhoven)
- Koningin Wilhelmina (Ouderkerk aan den IJssel)
- Kiezel en Kei (Bergambacht)

Elders:

- De Klim-Op (Capelle aan den IJssel)
- De Horizon (Capelle aan den IJssel)
- Elim (Nieuwerkerk aan den IJssel)

In 2023 bestond het educatieve aanbod van het museum uit de volgende programma's:

Het leven van vroeger

Kriebelkousen, klompen en geen tv. Hoe vermaakten ze zich vroeger? Wat gebeurde er als je kattenkwaad uithaalde? Dronken de kinderen cola of bier? Deze en nog vele andere vragen komen aan bod. De leerlingen bekijken niet alleen de voorwerpen maar mogen ze ook gebruiken, zoals onze zeepkloppers en koffiemolens. En natuurlijk mogen ze plaatsnemen in het klaslokaal van 100 jaar geleden!

Fien vindt een schat

Fien verzamelt echt van alles: schelpen, voetbalplaatjes, stickers, je kunt het zo gek niet bedenken. Op een middag speelt ze achter in de tuin bij oma en roept ineens: "Ohh kom eens kijken wat ik heb gevonden! Oma kijkt: een echte oude

munten. Die hoort in het museum!" zegt Fien.

Spelenderwijs leren de kinderen wat een museum is. Wat bewaren we in een museum en wat niet? Hoort de oude munt van Fien in het museum? Nadat de leerlingen van alles over het museum weten, gaan ze zelf een tentoonstelling maken!

Bij Opa en Oma thuis

Suus heeft twee opa's en oma's waar ze veel van leert en plezier mee maakt. Waar speelde opa Snor vroeger mee? En waar sliep de oma van Suus? Spelenderwijs gaan we met de kinderen terug in de tijd van opa en oma.

De winkels van vroeger

De winkels in Krimpen zagen er vroeger heel anders uit. Er was een kruidenier, een snoepwinkeltje, een bakker, een melkboer en er was zelfs een winkel voor heet water voor de was.

Ontdek in deze les hoe de winkels er vroeger uitzagen en wat ze verkochten. Wist je dat er vroeger ook boodschappen thuisbezorgd werden? En hoe ging dat dan?

Kinderen moeten werken

Bedenk eens hoe het zou zijn als je niet naar school ging maar de hele dag moest werken op het land of meehelpen met het huishouden. Door de industrialisatie gingen de kinderen ook werken in fabrieken waar ze zwaar werk moesten doen en lange dagen maakten.

Tijdens een interactieve rondleiding ondervinden de leerlingen hoe zwaar het werk was en achterhalen ze in wat voor fabrieken de kinderen in de Krimpenerwaard werkten. Wat waren de gevolgen van het zware en soms gevaarlijke werk? Hoe kwam er eigenlijk een einde aan de kinderarbeid?

Oorlog en Vrede

In deze museumles worden de verschillende facetten van de oorlog verteld aan de hand van herinneringen van de inwoners uit de Krimpenerwaard en Rotterdam. Zij vertellen over het bombardement, het verzet, de NSB, de

Nederlandse soldaten, de joden en de bevrijding.

Na een gezamenlijke inleiding gaan de leerlingen zelf aan de slag met een van de onderwerpen. Ze krijgen een code waarmee zij hun koffer met informatie kunnen vinden. Vanuit een personage wordt het onderwerp behandeld. In de koffer zijn naast de geluids-/videofragmenten ook documenten, objecten en foto's te vinden die de leerlingen kunnen gebruiken bij het maken van hun opdrachten en presentatie. Het is namelijk de bedoeling dat ze als afsluiting elkaar vertellen, aan de hand van de foto's en een uitgekozen object, wat ze hebben geleerd.

Molukse Geschiedenis van Krimpen

In deze museumles komen verschillende aspecten van de Moluks-Nederlandse geschiedenis aan bod zoals de aankomst in Nederland, de Molukse wijk, de eerste generatie, cultuur, en eten.

Na een gezamenlijke inleiding gaan de leerlingen zelf aan de slag met een van de onderwerpen. Ze krijgen een code waarmee zij hun koffer met informatie kunnen vinden. In de koffer zijn naast de geluids-/videofragmenten ook documenten, objecten en foto's te vinden die de leerlingen kunnen gebruiken bij het maken van hun opdrachten en presentatie. Het is namelijk de bedoeling dat ze als afsluiting elkaar vertellen, aan de hand van de foto's en een uitgekozen object, wat ze hebben geleerd.

7. Collectie

De collectie van het Streekmuseum Krimpenerwaard telde in 2023 zo'n 27.000 objecten. Het is een uitzonderlijk brede collectie voor een klein museum, die is onderverdeeld in 75 deelcollecties zoals schilderijen, keukengerei, oorlog en verzet, scheepsbouw, fotomateriaal en nog veel meer.

Het museum is mondjesmaat begonnen met het afstoten van objecten ter voorbereiding op het grote project "Van Kwantiteit naar Kwaliteit" wat in 2024 zal beginnen. Hiervoor is een separaat projectplan opgesteld. De subsidieaanvragen werden eind 2022 ingediend en de verwachting was dat dit project al halverwege 2023 van start zou gaan, maar onverwachts duurde het langer om de subsidiebeschikking van de gemeente Krimpen aan den IJssel te ontvangen. Dit gebeurde uiteindelijk eind 2023 waardoor het project in 2024 start.

Gezien de aard van het project, waarbij 2 projectmedewerkers worden aangenomen, was het financieel niet verantwoord om te starten zonder de subsidiebeschikking van de gemeente. Naast de gemeente Krimpen aan den IJssel krijgt het project ook financiële bijdragen van het Mondriaan Fonds, de Van Cappellen Stichting en de Gravin van Bylandt Stichting. Bij het afstoten van objecten volgt het museum de regelgeving van de LAMO (Leidraad Afstoting Museale Objecten).

In het Collectieplan 2021-2025 wordt uitgebreid ingegaan op het verzamel- en ontzamelbeleid. Het volledige collectieplan is openbaar gemaakt op de website van het Streekmuseum.

Een aantal speerpunten hierin zijn:

- Afronding van het digitaliseren van de collectie;
- Het verhogen van de kwaliteit van de collectie middels afstoting;
- Versterken van de vrijwilligersgroep voor collectie- en expositiewerkzaamheden.

De vrijwilligersgroep op het gebied van collectie is de afgelopen jaren weer goed aangesterkt. Na een dip tijdens de coronaperiode was het aantal vrijwilligers op dit gebied teruggelopen naar 3. Eind 2023 was de groep weer versterkt naar een totaal van 11 vrijwilligers op dit gebied. Het merendeel hiervan betreft nieuwe vrijwilligers die in 2022 en 2023 zijn aangetrokken. Twee vrijwilligers die begonnen met andere werkzaamheden bij het museum, zijn begonnen met collectiewerkzaamheden.

In 2023 is het Streekmuseum Krimpenerwaard begonnen aan de overstap van het collectiebeheersysteem Adlib naar Atlantis, omdat die versie van Adlib niet meer zou worden ondersteund vanaf 1 januari 2024. Om de eenmalige kosten te dekken kon het museum gebruikmaken van de regeling Versnellen van het Netwerk Digitaal Erfgoed. De overstap wordt naar verwachting medio 2024 afgerond.

Over kwaliteitseisen voor het museum zijn ook een aantal afspraken gemaakt. Zo moet het museum de collectie optimaal onderhouden onder de huidige omstandigheden van het gebouw. Er wordt regelmatig gecontroleerd op insecten om te zorgen dat de collectie niet aangetast wordt. Het is echter bekend dat er vochtproblemen zijn in het museum, waardoor er wel eens schimmel is geweest.

In het huidige gebouw is het niet mogelijk om schommelingen in temperatuur en luchtvochtigheid te voorkomen, waardoor het museum niet aan museale standaarden kan voldoen. Hierover zijn gesprekken met de gemeente Krimpen aan den IJssel, zie ook hoofdstuk 12. Huisvesting. De hoge schommelingen in temperatuur en luchtvochtigheid hebben als gevolg dat het museum geen bijzondere bruiklenen kan aanvragen bij andere musea, omdat daar strenge eisen bij gemoeid zijn als het gaat om stabiele bewaaromstandigheden.

In 2023 stelde het museum bruiklenen ter beschikking aan de volgende partijen:

- Historische Vereniging Lekkerkerk door de Tijd, voor een tentoonstelling van poëzie albums
- Stichting Archeologie Krimpenerwaard, langdurige bruikleen voor in hun pand in Ouderkerk a/d IJssel

Foto: het college van B&W bezoekt het depot. Vanuit het museum waren de directeur, een aantal bestuursleden en een vrijwilliger aanwezig

8. Samenwerkingsprojecten

Het Streekmuseum Krimpenerwaard heeft meerdere reguliere samenwerkingsverbanden met vaste partners in diverse domeinen. Het streven om jaarlijks 3 van dit soort projecten te laten plaatsvinden is in 2023 behaald.

8.1. Cultureel-historisch

Het museum heeft doorlopende samenwerkingen met de cultureel-historische partners zoals Historische Kring Krimpen aan den IJssel, het Nederlands Zilvermuseum in Schoonhoven, de Bibliotheek aan den IJssel, de Bibliotheek Krimpenerwaard, Jeugdtheaterhuis Zuid-Holland, Synerkri, de Muziekschool Krimpen aan den IJssel, het Streekarchief Midden-Holland, Stichting Tjari Dana Krimpen aan den IJssel en diverse partners in het kader van de Open Monumentendag.

De Open Monumentendag is het grootste samenwerkingsproject dat uitmondt in een eendaags evenement. In 2023 werkte het Streekmuseum Krimpenerwaard hiervoor samen met de Historische Kring Krimpen aan den IJssel, Stichting IJsseldijkkerken, COUP en Vakwerk Architecten, Stichting Tjari Dana Krimpen aan den IJssel, en diverse lokale partners zoals ambachtslieden en horecaondernemers.

Het Cultuurcafé is ook een terugkerend samenwerkingsproject. Viermaal in 2023 organiseerden wij samen met Synerkri, de Bibliotheek aan den IJssel en de Muziekschool Krimpen aan den IJssel dit programma in Theater de Tuyter, elke editie met een ander cultureel thema passend bij één van de vier betrokken organisaties.

8.2. Sociaal en zorg

Op sociaal- en zorggebied werkt het museum actief samen met Stichting Dagbesteding Krimpenerwaard, KrimpenWijzer, Stichting Vluchtelingenwerk en het Comenius College Krimpen.

Café van Toen en Nu is een succesvol sociaal project voor eenzame ouderen dat wij samen organiseren met KrimpenWijzer en Bibliotheek aan den IJssel. In 2023 konden er 11 edities van het Café van Toen en Nu plaatsvinden – ééntje kwam te vervallen vanwege Koningsdag.

De GroenGroep van Stichting Dagbesteding Krimpenerwaard verricht wekelijks ondersteunende werkzaamheden in de tuin van het museum. Dit is een vruchtbare samenwerking voor beide partijen met een gezamenlijk doel: het ontwikkelen van eigen capaciteiten en het goed onderhouden van onze prachtige museumtuin.

Eén tot twee keer per jaar organiseren wij samen met de gemeente Krimpen aan den IJssel en Stichting Vluchtelingenwerk participatieochtenden in het museum. Nieuwkomers die geslaagd zijn voor hun inburgering sluiten daarmee hun traject af en krijgen onder andere aan rondleiding door het museum.

9. Organisatie

Het Streekmuseum Krimpenerwaard is een stichting die het bestuur-directiemodel hanteert. Het bestuur is onafhankelijk en onbezoldigd. De directeur heeft een mandaat voor de dagelijkse leiding, het bestuur is eindverantwoordelijk voor de voorbereiding, vaststelling en uitvoering van beleid. Het bestuur vergadert regelmatig, gemiddeld 10 keer per jaar.

Op 31 december 2023 was de samenstelling van het bestuur als volgt:

- Voorzitter: Dhr. A. de Leeuw
- Secretaris : Dhr. H. Neven
- Penningmeester: Dhr. J. Fraanje (in memoriam 08-02-2024)
- Leden: Mevr. A.A. Aeyelts Averink – Winsemius, Mevr. A. Pottuit - Latenstein van Voorst, Dhr. M. Ririassa

Het bestuur onderschrijft de Governance Code Cultuur.

10. Personeel

Op 31 december 2023 waren de volgende personen (2.3 FTE) werkzaam:

- Directeur/conservator: Mevr. H. van den Berg, 28 uur per week
- Medewerker Communicatie & Educatie: Mevr. M. Moria, 20 uur per week
- Coördinator Interne Zaken: Mevr. R. Kruit, 20 uur per week
- Museumassistent: Mevr. V. Balder, 16 uur per week

Drie personen zijn in vaste dienst van de stichting (1,9 FTE). Eén persoon werkt in detachering via de wet sociale werkvoorziening (WSW, 0,4 FTE). Het museum volgt zo veel mogelijk de CAO van de Museumvereniging maar kan deze niet integraal toepassen. Indien er gebruik wordt gemaakt van diensten van zzp'ers worden hiervoor de Fair Practice richtlijnen gehanteerd.

De financiële administratie en boekhouding werden verzorgd door een extern bureau.

11. Vrijwilligers

Zonder vrijwilligers kan het Streekmuseum Krimpenerwaard niet bestaan. Op basis van interesse en bekwaamheid vervullen de vrijwilligers diverse rollen binnen verschillende vakgebieden, bijvoorbeeld gastheer/-vrouw, rondleider, collectiebeheer, tuinonderhoud, educatie. Dankzij de vrijwilligers kan het museum 5 dagen per week open zijn en kan het personeel zich richten op andere taken.

In 2023 is het vrijwilligersbestand gegroeid van 55 naar 58 vrijwilligers. Een aantal vrijwilligers nam afscheid om diverse redenen en helaas is er in 2023 ook één vrijwilliger overleden, onze rondleider Else. Gelukkig zijn er meer nieuwe vrijwilligers bijgekomen, waardoor het uiteindelijke aantal vrijwilligers is gestegen. Op 14 december werden onze

vrijwilligers uitgenodigd voor de jaarlijkse kerstborrel, waarbij 11 jubilarissen werden gehuldigd die 12,5 of 25 jaar vrijwilliger waren. Alle vrijwilligers ontvingen een kerstpakket als dank voor hun inzet.

Om de vrijwilligers te coördineren en te ondersteunen is er een vrijwilligerscoördinator (tevens zelf vrijwilliger). Deze onderhoudt regulier contact met alle vrijwilligers, is betrokken bij de organisatie van vrijwilligersactiviteiten en monitort behoeften en wensen. Ook regelt deze vrijwilligers ‘lief en leed’, zoals het sturen van kaartjes bij verjaardagen en contact houden bij ziekte. Deze werkzaamheden zijn noodzakelijk voor het welzijn en de tevredenheid van onze vrijwilligers. Dit betekent dat de organisatie een risico loopt wanneer de vrijwilligerscoördinator stopt met de werkzaamheden. Helaas kunnen deze werkzaamheden vanwege de reeds aanwezige hoge werkdruk niet worden ondergebracht bij het personeel, dus in dat geval zal er een nieuwe vrijwilliger geworven moeten worden. Vrijwilligers van het Streekmuseum Krimpenerwaard zijn voor hun werkzaamheden verzekerd en kunnen gebruiken maken van de externe vertrouwenspersoon bij KrimpenWijzer. Daarnaast treedt de secretaris van het bestuur op als intern vertrouwenspersoon.

12. Huisvesting

In 2023 is er twee keer fysiek overleg geweest met de afdeling Vastgoed van de gemeente Krimpen aan den IJssel om het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en andere onderhoudszaken te bespreken. Daarnaast is er doorlopend digitaal en telefonisch contact. In overeenstemming met het MJOP is de keuken van de koffiehoek in het museum vervangen en loopt er een traject voor het vervangen van de daken van enkele bijgebouwen. Er loopt nog steeds onderzoek naar de vochtproblematiek van het museumgebouw.

De tuinvrijwilligers van het Streekmuseum Krimpenerwaard hebben regelmatig contact met de gemeente Krimpen aan den IJssel over het onderhoud van de tuin en verdelen hierin de taken. De gemeente liet het gras maaien, liet groot en specialistisch snoeiwerk verrichten, werkte aan de bestrating en liet de sloot baggeren. De vrijwilligers van het museum verrichten dagelijkse tuinwerkzaamheden, klein snoeiwerk en knotten de wilgen. Hierin worden zij ondersteund door de GroenGroep van Stichting Dagbesteding Krimpenerwaard, die wekelijks bij het museum aanwezig is. In overleg met de gemeente is de voortuin bij de Tuinzaal eind 2023 leeggehaald en gereedgemaakt voor nieuwe beplanting in 2024. Tevens loopt er vanuit de gemeente onderzoek naar de slechte staat van de beschoeiing van de sloot en wordt er gekeken of dit aangepakt kan worden.

De verschillende opties voor de toekomstige depotsituatie vanaf 2025 en de stand van zaken in de voorbereidingen hiernaartoe zijn in 2023 door het museum op een rijtje gezet en gecommuniceerd naar de beleidsmedewerker bij de gemeente Krimpen aan den IJssel. Hier wordt in 2024 vervolg aan gegeven.

13. Samenvatting en toekomst

Het Streekmuseum Krimpenerwaard bereikt veel met weinig middelen, dat is terug te zien in de resultaten van 2023. Met 58 vrijwilligers, 8.684 bezoekers, 195 activiteiten en slechts 2,3 FTE aan personeel is het museum weer terug op het niveau van voor corona. Bezoekers zijn lovend over het museum en geven hun bezoek gemiddeld een 4,4 uit 5!

Wij kijken terug op een succesvol jaar met goedbezochte tentoonstellingen, prikkelende lezingen, onverwachte samenwerkingen en bovenal een enorme passie voor het erfgoed van deze streek!

De organisatie heeft zich tomeloos ingezet om deze positieve resultaten te behalen en loopt nu tegen het plafond. In 2023 was de werkdruk voor personeel en vrijwilligers ontzettend hoog en werd er van iedereen veel gevraagd om alle activiteiten mogelijk te maken. Het is een resultaat om trots op te zijn, echter niet zonder risico's. Als de werkdruk te hoog wordt, zal dat op zijn beurt gevolgen hebben voor het functioneren van personeel en vrijwilligers, en daarmee het museum.

Ondanks stijgende kosten hoopt het museum in de toekomst de activiteiten op het huidige peil te kunnen houden, maar verdere groei is niet mogelijk met de huidige mensen en middelen. Het afgelopen jaar is gekeken of dit deels kan worden opgelost door meer activiteiten te organiseren in samenwerking met anderen, maar daarin ligt niet het antwoord. Het ontwikkelen en behouden van duurzame en zinvolle samenwerkingen vraagt juist meer tijd en energie.

In 2024 wordt het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2025 – 2028 ontwikkeld, waarin deze uitdagingen verder aan bod zullen komen.

